

Iedere dag BBBeter

Verkiezings- programma

Ede

**GEMEENTE
RAADS
VERKIEZINGEN
18.3.26**

Iedere dag BBBeter

Onze kernwaarden

BBB is de partij van en voor de regio. We zetten ons in voor een leefbaar Ede, waarin iedere inwoner zich thuis voelt. Waar we samen wonen, werken en recreëren en we trots zijn op onze cultuur en tradities. Dit doen we altijd vanuit onze kernwaarden:

Noaberschap

Er voor elkaar zijn is vanzelfsprekend.

We kijken naar elkaar om.

We zijn er voor álle inwoners van Nederland en laten niemand achter.

Gulden regel

Wat u niet wil dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet.

We behandelen de ander zoals je zelf behandeld wilt worden.

We hebben en vragen respect voor andermans mening en bezit.

Iedereen is gelijkwaardig.

Authentiek

We blijven onszelf, doen gewoon, zijn positief (het glas is halfvol) en staan open.

We houden van humor.

Zijn niet arrogant, oftewel geen spatjes.

We kijken bij kritiek niet alleen in de verrekijker, maar ook in de spiegel.

Niet te groot om fouten toe te geven.

We zijn trots op wie we zijn en waar we vandaan komen.

Professioneel

We kijken vooruit, naar de lange(re) termijn.

We zijn ons bewust van onze stijl & houding.

En stellen het algemeen belang boven het persoonlijk belang.

Inhoudsopgave

Onze kernwaarden	2
Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
Samen leefbaar houden	4
Balans en noaberschap	4
Duidelijke keuzes	4
Iedere regio telt!	5
Wat dit concreet betekent	5
Onze deur staat altijd open	5
Leefbaarheid	6
Wonen	8
Sociaal Domein	9
Jeugdzorg	11
Onderwijs	13
Ruimtelijke Ordening	14
Economie en Ondernemen, Platteland en Water	15
Lokale economie en ondernemerschap	15
Vestigingsklimaat en bedrijvigheid	16
Regeldruk en balans	16
Een leefbaar platteland is topprioriteit	16
Waterkwaliteit en toezicht	16
Klimaat en Duurzaamheid	17
Veiligheid en Handhaving	18
Asiel en Migratie	20
Gemeentelijke Financiën	21
Bestuurscultuur en Participatie	22

Voorwoord

Ede is ons thuis. Hier kennen we elkaar. Hier wonen, werken en ontmoeten we elkaar. In Ede, Bennekom, Ederveen, De Klomp, (deels) Hoenderloo, (deels) Deelen, Harskamp, Otterlo, Wekerom, Lunteren en tal van buurtschappen zoals De Valk, Roekel, Meulunteren, De Kade, De Kraats, Doesburgerbuurt, Driesprong, Eschoten, Hoekelum, Hoog Baarlo, Manen, Mossel, Nieuw-Reemst en Oud-Reemst, steken we de handen uit de mouwen en bouwen we samen aan de toekomst voor onze kinderen, kleinkinderen en daarna.

Samen leefbaar houden

BBB Ede zet zich in voor een leefbaar Ede, waarin iedereen zich thuis voelt. Ongeacht je afkomst, geloof of levenswijze. We zorgen samen goed voor onze omgeving én voor elkaar. We geven elkaar de ruimte om verantwoordelijkheid te nemen voor ieders eigen leven, werk en buurt, binnen de grenzen van het fatsoen en betamelijke.

Om het vertrouwen in de politiek van Ede weer terug te krijgen is gezond verstand nodig, met een nuchtere kijk op zaken en een nauwe samenwerking tussen ons als volksvertegenwoordiger en de burgers. Betutteling is er al genoeg en dit zorgt ervoor dat gedegen keuzes lastiger worden gemaakt.

Balans en noaberschap

BBB Ede wil een betere samenwerking tussen woonkernen en het platteland: de zorgen uit onze omliggende dorpen beter en meer laten doorklinken in de raad. De rijkdom die onze dorpen te bieden hebben onder de aandacht brengen. En Ede ook onderdeel laten zijn van de dorpen in plaats van de dorpen een onderdeel van Ede.

Een goede balans tussen de woonkernen, platteland, overheid, regels en de werkelijkheid. Niet door in hokjes of doelgroepen te denken, maar uitgaan van de kracht die bij een samenleving als Ede hoort: betrokkenheid, rentmeesterschap en noaberschap moeten het fundament zijn onder het beleidsdenken. We bieden een springplank voor wie vooruit wil, en een vangnet voor wie steun nodig heeft.

Duidelijke keuzes

Iedere dag BBBeter vraagt om het maken van duidelijke keuzes. BBB Ede wil deze verantwoordelijkheid nemen. We zijn open en transparant, onderbouwen onze keuzes en denken altijd in het belang van de leefbaarheid en de gemeenschap, in overleg met betrokken partijen. Daarin houden we vast aan onze kernwaarden: noaberschap, de gulden regel; “wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet”, authenticiteit en professionaliteit.

Iedere regio telt!

BBB is een partij van en voor de regio. We werken in korte lijnen en begrijpelijke taal. Samen met onze inwoners, organisaties én met onze vertegenwoordigers in provincies, waterschappen, Den Haag en Europa. Zo zorgen we dat Ede mee kan praten en profiteren.

Wat dit concreet betekent

Wat dit concreet betekent voor Ede lees je in dit programma. Hierin benoemen we aandachtspunten die écht leven en waar wij samen voor en met jou aan willen werken. Denk bijvoorbeeld aan: meer betaalbare (senioren)woningen voor een betere doorstroom. Aandacht voor de veiligheid van onze vrouwen en dochters, en het bijbehorende meldpunt. Verkeersveiligheid in de buitengebieden. Inzetten op voedselzekerheid vanuit onze prachtige regio én ruimte voor Defensie. Ede en omgeving kunnen en moeten daarin (weer) een grote rol spelen voor Nederland. Maar ook meer aandacht voor de wensen van de jeugd in de buitengebieden. Behoud van onze eigen identiteit, historie en cultuur.

We luisteren echt naar de wens van onze burgers en als die anders is dan de wens uit de politiek? Verwacht dan van BBB Ede een rechte rug, desnoods dwars tegen de stroom in.

Onze deur staat altijd open: even een BBBackie doen

Tot slot. Als er iets speelt in jouw buurt of omgeving waar de gemeente mee zou kunnen helpen dan horen wij als BBB dit graag. Je kunt bij ons langskomen of ons uitnodigen in jouw buurt of bedrijf. Mail ons via ede@boerbürgerbeweging.nl, dan maken we zo snel mogelijk een afspraak. We bijten niet! Dus schroom niet om hier gebruik van te maken.

Wat BBB Ede betreft staan onze drie B's voor: Boeren, Burgers & Bedrijfsleven en mogen we als Valleipopulisten trots zijn op wat onze streek en regio te bieden heeft. Hier willen we samen met jou strijden voor een fijn en liefdevol Ede, nu en in de toekomst.

Kortom: Ede kan BBB gebruiken.

Leefbaarheid

Visie

BBB bestaat om alle inwoners een leefbare gemeente Ede te helpen ervaren. Houding en gedrag volgens het BBB-noaberschap, zijn daarvoor belangrijke uitgangspunten. Je kijkt om naar de mensen en de omgeving waarin je woont, werkt en recreëert, door deze te koesteren en er samen goed voor te zorgen, net als voor elkaar. Dat begint met verbinding tussen inwoners, waarbij we inzetten op sterke en leefbare dorpen, wijken en buurten, met voldoende voorzieningen en ontmoetingsplekken. De gemeente ondersteunt en faciliteert initiatieven van inwoners die bijdragen aan de sociale verbinding. BBB staat voor minder regeldruk en meer vertrouwen.

- **Voorzieningen behouden.** Voorzieningen zoals winkels, sportclubs, medische zorg, dorps-huizen en scholen in buurten en wijken behouden we waar mogelijk.
- **Culturele identiteit koesteren.** We koesteren onze culturele identiteit en tradities en faciliteren activiteiten die hieraan bijdragen, zoals de Oud-Lunterse Dag, Vlegeldag en het Heidefeest. Tradities verbinden onze dorpskernen, wijken en buurten. Initiatieven die deze folklore en tradities onder de aandacht brengen, steunen wij als BBB Ede van harte.
- **Stimuleer verbinding tussen inwoners.** Kleine organisaties en lokale initiatieven die bijdragen aan de verbinding van onze inwoners moeten zo veel mogelijk worden gestimuleerd, eventueel door middel van laagdrempelige subsidies. Denk hierbij aan markten, waar lokale boeren hun bedrijf en producten kunnen laten zien en proeven en aan initiatieven om de rijkdom van de omliggende dorpen onder de aandacht te brengen.
- **Iedereen kan sporten.** We vinden het belangrijk dat iedereen in de gemeente Ede kan sporten, ook mensen met een kleinere portemonnee. Openbare en gratis te gebruiken buitensporten (skaten, workoutapparaten, calisthenics parken) ondersteunen wij graag.
- **Stimuleer verenigingsleven.** Een bloeiend verenigingsleven is belangrijk voor de gemeente Ede. De gemeente draagt hieraan bij met laagdrempelige subsidies en waar mogelijk praktische ondersteuning.
- **Gezinsleven.** Gezinnen zijn een van de belangrijkste pijlers voor een leefbare samenleving. Het individualistische denken heeft een omslag nodig: gezinnen zijn binnen deze gedachte onmisbaar. Daarmee moet rekening gehouden worden en er moet actief ingezet worden op activiteiten voor gezinnen binnen de gemeente Ede. We denken hierbij aan wandelpaden met speurtocht voor kinderen in de buitengebieden of een 'Kom spelen bij de boer'-dag. Deze moeten ondersteund en gestimuleerd worden.

Iedere dag BBbeter

- **Voorkomen is beter dan genezen.** BBB hecht eraan dat we naar elkaar omkijken en elkaar helpen. Noaberschap betekent voor ons dat de veiligheid van vrouwen en ouderen ons allemaal aangaat. Jongens en mannen kunnen zich meer bewust worden van hun eigen rol in het veilig houden van hun moeders, dochters en vrouwen. Door binnen het gezin, op school en in de voetbalkantine elkaar aan te spreken of ter verantwoording te roepen.
- **BBB Ede maakt zich hard om de “Kukeleku-wet”, of mooi gezegd: het ‘zintuigelijke erfgoed van onze gemeente’ in de APV verankerd te krijgen.** De geluiden en geuren die horen bij onze streek, historie en cultuur van zijn inwoners willen we koesteren en beschermen. Zoals de kerkklokken die luiden op zondag. Dat naast de geur van vers gemaaid gras ook de geur van bemesten van het land erbij hoort. Tijdens het oogstseizoen kan er modder op de weg liggen. Het loeien van de koeien en het kraaien van de haan. Die geluiden en geuren zijn onlosmakelijk verbonden met onze streek en regio. Maar ook tradities als Vlegeldag, Heide-week, oud Lunterse dag of een timmerdorp zijn onderdeel van onze cultuur. Deze zijn al generaties lang onderdeel van Ede en zijn dorpen. We verwachten van nieuwkomers dat ze op zijn minst deze gebruiken, historie en cultuur kennen en accepteren.
- **De wolf.** BBB staat voor de veiligheid van mens en dier. Wolfwerende hekken bieden niet altijd voldoende bescherming en kunnen bovendien niet overal geplaatst worden. Ook het aantal ontmoetingen tussen mensen en wolven neemt toe. Dat zorgt voor groeiende zorgen over aanvallen op vee, huisdieren en in sommige gevallen ook op kinderen. Gedegen rentmeesterschap betekent goed natuurbeheer en een beheerste wildstand. De provincie is verantwoordelijk voor natuurbeheer, maar BBB wil dat burgemeesters meer mogelijkheden krijgen om op te treden bij probleemwolven. Zo beschermen we onze dorpen, erven en dieren en houden we de balans tussen mens en natuur gezond.

Wonen

Visie

BBB Ede heeft oog voor de mens achter de woningzoekende. We willen snel en betaalbaar bouwen voor starters, gezinnen en ouderen, met oog voor leefbaarheid, eigen regie en ons lokale karakter in Ede. Door slim te bouwen en beter gebruik te maken van bestaande ruimte, bouwen we aan een gemeente Ede waar iedereen zich écht thuis kan voelen. Wie al een lokale binding met Ede heeft, krijgt wat ons betreft prioriteit om in de gemeente te wonen.

 Woningen die passen in de omgeving. Wij willen huizen bouwen die goed passen in de buurt en bij de grootte van de gemeenschap. Ede zet de slogan Bouwen, bouwen, bouwen al jarenlang om in daden. In de afgelopen 30 jaar steeg de bevolking van 99.158 in 1995 naar 124.214 in 2025. Met de ingeplande bouwplannen is de verwachting dat in 2040 de bevolking verder stijgt naar zo'n 140.000 mensen. BBB Ede is zich bewust van de grote opgave die er ligt. Maar we zijn niet doof voor de wensen en de gevoelens van de burgers. Het belang van de burgers staat voorop. Vooral de jongeren die al een binding met Ede hebben, moeten gemakkelijker toegang krijgen tot betaalbare woningen binnen de stad of hun dorp.

 Snellere en betere woningbouw. BBB wil meer huizen bouwen en dit sneller doen. Versnel het vergunningsproces waar mogelijk en maak de aanvraag eenvoudiger. Bezwaarprocedures moeten sneller en met prioriteit doorlopen worden. We zetten in op fabrieksmatige woningbouw om te versnellen.

 Slim ruimtegebruik. We moeten bestaande woningen en gebouwen beter en flexibeler gebruiken. Denk hierbij aan het omvormen van leegstaande (agrarische) gebouwen, het splitsen van woningen of een familiewoning op eigen terrein. Zo helpen we jongeren, ouderen en gezinnen met betaalbare woningen.

 Betaalbare woningen voor iedereen. We streven naar een goede mix van koopwoningen, middenhuur en sociale huur. Zo zorgen we voor een evenwichtige buurt, waarin mensen met verschillende inkomens en achtergronden samenleven.

 Voorrang bij de toewijzing woningen. Woningen worden in eerste instantie toegewezen aan mensen met een sterke lokale binding. We pleiten daarom voor een passend beleid bij de toewijzing van sociale huur en de verkoop van nieuwbouwprojecten. BBB Ede zet de Huisvestingswet uit 2014 in om ervoor te zorgen dat statushouders geen voorrang krijgen bij de toewijzing van woningen.

 Wonen in een vertrouwde omgeving. Ouderen moeten dicht bij hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Daarom zetten we in op voldoende ouderenwoningen en kleinschalige woon-zorgcentra in buurten. Niet naar een instelling ver weg, maar gewoon in de buurt van kinderen, kennissen en burens.

Sociaal Domein

Visie

De mens centraal en niet het zorgsysteem. BBB Ede staat voor een benadering van zorg, welzijn en ondersteuning die begint bij het zien van de mens. Zorg moet dichtbij en laagdrempelig zijn. Het sociaal domein krijgt de ruimte om te doen wat werkt. We kijken naar de behoefte van onze inwoners en houden binnen het sociaal domein niet star vast aan potjes of budgetten. Dat betekent regels die ondersteunen in plaats van beperken. Vertrouwen in inwoners, zorgverleners en vrijwilligers is het vertrekpunt. We geloven dat inzetten op preventieve zorg, grotere problemen kan voorkomen.

- **Zorggeld naar de praktijk, niet naar papier.** BBB kiest voor eenvoudige en doelgerichte zorg. Geen dure structuren, maar praktische oplossingen. Minder administratie, meer mensen in de praktijk. Wat echt nodig is, moet gewoon kunnen.
- **Maatwerk als standaard.** We durven flexibel om te gaan met budgetten, kijken naar de behoeften van onze inwoners en leveren daarvoor maatwerk.
- **Vertrouwen en ruimte voor professionals.** De gemeente stelt een budget vast om in uitzonderlijke gevallen te kunnen afwijken van de regels.
- **Zorg versnellen.** We erkennen dat er bij veel zorgaanbieders wachtlijsten zijn. We zien naar elkaar om, en indien nodig wijken we uit naar zorgaanbieders buiten Ede, de Gelderse Vallei, Gelderland of landsgrenzen als onze inwoners daar sneller geholpen worden.
- **Vast contact.** We verminderen het aantal loketten en gaan voor meer persoonlijke aandacht. We kiezen voor één contactpersoon en één plan per huishouden.
- **Meer steun voor mantelzorgers.** Als mantelzorg te zwaar wordt, is er hulp beschikbaar, zonder schuldgevoel. Kinderen en jongeren die thuis voor een ouder, broer of zus zorgen, worden vaak over het hoofd gezien. BBB Ede wil dat scholen en zorgorganisaties hen actief signaleren en begeleiden.
- **Geen onnodige herindicaties.** Bij blijvende beperkingen zijn herindicaties vaak stressvol en een onnodige belasting van de medewerkers van het sociaal domein. We schrappen de gevallen, waarin vooraf duidelijk is dat zorg blijvend nodig is, om stress en kosten te besparen.
- **Voor elkaar zorgen.** Met elkaar stimuleren we dat we gezond eten, meer bewegen, jong en oud, en elkaar vaker ontmoeten. Dat stimuleert de gemeente. Bijvoorbeeld door buurtkeukens, gezamenlijke maaltijden, bankjes, openbare sanitaire voorzieningen, sportprojecten en groene speelplekken.
- **Preventie is essentieel.** We zetten in op preventie om het welzijn van inwoners te versterken en kosten in het sociaal domein te beperken. Daarom steunen we initiatieven zoals jongerenwerk, inloop voor ouderen, buurthuizen en dorpsondersteuners.

- **Suïcidepreventie.** We zien naar elkaar om en we stellen in Ede een suïcidepreventiecoördinator aan, zodat ook onze kwetsbaarste inwoners de weg naar passende hulp weten te vinden.
- **Verbinding met het buitengebied.** De sociale voorzieningen moeten ook in de dorpen en het buitengebied van Ede bereikbaar en zichtbaar zijn. We zorgen ervoor dat dorpshuizen, buurtpunten en dorpsondersteuners hun verbindende rol kunnen blijven vervullen.
- **Integrale ondersteuning bij armoede en schulden.** We brengen ondersteuning bij problemen bij inkomen, werk en zorg samen.
- **Onnodige bureaucratie afbouwen door meer vertrouwen.** In plaats van controle en wantrouwen willen we een model van vertrouwen en verantwoordelijkheid. Minder verantwoording achteraf en meer ruimte voor professionele afwegingen.
- **Taal en digitale hulp voor meer zelfredzaamheid.** We versterken initiatieven op het gebied van laaggeletterdheid en digitale vaardigheden, zodat meer Edenaren hun weg weten te vinden naar hulp en ondersteuning.
- **Lokale initiatieven ondersteunen.** BBB gelooft in de kracht van inwoners. We ondersteunen wijkinitiatieven, coöperaties en kleinschalige projecten die bijdragen aan welzijn en verbondenheid. De gemeente Ede mag hierin een faciliterende en geen belemmerende overheid zijn. Een gemeente die op weg helpt in plaats van in de weg te staan.

Jeugdzorg

Visie

Goede jeugdzorg begint niet bij een hulpvraag, maar bij een buurt die oplet. Jongeren verdienen geen systeem, maar echte aandacht. BBB Ede wil terug naar een samenleving waarin we omkijken naar elkaar. Waar professionals worden vertrouwd, kinderen worden gehoord en de gemeenschap weer een rol speelt in opvoeding en ondersteuning. Niet elke tegenslag is een diagnose. Niet elk kind heeft jeugdzorg nodig, maar gezinnen die vastlopen hebben recht op hulp; laagdrempelig, dichtbij en zonder schaamte. We zorgen voor kortdurende ondersteuning waar mogelijk, intensieve gespecialiseerde jeugdzorg wanneer nodig.

Vaste aanspreekpunten en vroegtijdige signalering. Kinderen in de jeugdzorg zeggen vaak dat ze zich niet gehoord voelen. Dat moet anders. Elk kind moet weten bij wie hij of zij terecht kan. Of het nu gaat om zorgen thuis, op school of in de instelling. Daarom willen we vaste aanspreekpunten op school, bij het wijkteam en bij verenigingen. Daar kunnen kinderen veilig praten. Zo kunnen problemen eerder worden gezien en opgelost.

Blijf in contact tijdens wachttijden. Kinderen en ouders op een wachtlijst mogen zich niet alleen voelen. Gemeenten moeten contact houden met gezinnen die wachten op hulp. Denk aan updates, tips of steun uit de buurt. Zo blijven we in verbinding en voorkomen we dat problemen erger worden.

Hulp begint in de buurt. We zorgen voor sterke wijkteams en jongerenwerk. Daar kunnen kinderen en ouders makkelijk binnenlopen voor hulp. Zo voorkomen we dat problemen groter worden. Deze teams werken samen met scholen, sportclubs en huisartsen. Dichtbij en vertrouwd.

Geef professionals de ruimte. Jeugdprofessionals weten wat er nodig is. Zij verdienen ons vertrouwen. Minder tijd aan papierwerk, meer tijd voor kinderen en gezinnen. Wij kiezen voor vakmanschap. Geef professionals de ruimte om te doen wat werkt over organisatiegrenzen heen en Ede stelt een budget vast om in uitzonderlijke gevallen te kunnen afwijken van de regels.

Gezinnen centraal, niet het systeem. We draaien de jeugdzorg om: geen complexe structuren waarin gezinnen verdwalen, maar 1 gezin, 1 plan, 1 aanspreekpunt. Ouders en kinderen moeten niet bezig zijn met loketten, maar geholpen worden.

Samenwerking met scholen versterken. In Ede willen we dat basisscholen en middelbare scholen laagdrempelig kunnen schakelen met jeugdteams, zonder dat dit meteen leidt tot zware indicaties. Preventief werken begint daar waar kinderen dagelijks zijn.

Zorg dichtbij, ook in de dorpen en het buitengebied. Niet elk kind woont in Ede-Stad. We investeren in lokale steunpunten in Lunteren, Otterlo, Wekerom en Bennekom, zodat jongeren en gezinnen niet afhankelijk zijn van vervoer of digitale bureaucratie.

- **Jeugdgezondheidszorg als basis.** De GGD en consultatiebureaus spelen een belangrijke rol in het vroeg signaleren van problemen. We zorgen ervoor dat deze voorzieningen ook in de kernen goed zijn toegerust om in samenwerking met scholen en wijkteams door te verwijzen.
- **Investeren in jongerenwerk en sport als preventie.** Een goede jeugd begint niet in de behandelkamer, maar op het voetbalveld, in het jongerencentrum of in een veilige vriendengroep. We ondersteunen sportverenigingen en jongerenwerk in alle wijken en dorpen van Ede.
- **Snelle interventie bij beginnende problemen.** Liever nu een kortdurende interventie dan langdurige hulp. We maken ruimte voor directe inzet van hulp zonder wachttijden bij signalen van verwaarlozing, overbelasting of beginnende gedragsproblemen.
- **Regionale samenwerking verbeteren.** Jeugdzorg is vaak regionaal georganiseerd. BBB Ede wil als gemeente een stevige stem in regionale overleggen en zich hard maken voor kortere wachttijden en heldere afspraken, zonder af te schuiven op 'de regio'.
- **Ervaringsverhalen serieus nemen.** We betrekken jongeren met ervaring in de jeugdzorg actief bij beleid en evaluaties. Zij weten als geen ander wat wel en niet werkt. Hun stem telt.
- **Jongerenraad.** BBB Ede staat voor positief jeugdbeleid dat in samenspraak met de jongeren en de jongerenraad Ede wordt gemaakt. De behoefte aan ontwikkeling, recreatie en ontspanning van jongeren van 10 tot 21 jaar staat hierbij centraal.
- **Maatschappelijke stage.** BBB Ede vindt dat alle jongeren uit Ede een maatschappelijke stage moeten kunnen doen. We roepen bedrijven en instellingen actief op om hier gelegenheid toe te geven.

Onderwijs

Visie

Goed en passend onderwijs is een basisrecht voor ieder kind. BBB Ede wil dat kinderen zo veel mogelijk basisonderwijs kunnen volgen in hun eigen wijk of dorp. Scholen zijn belangrijke ontmoetingsplekken. Ze versterken de samenhang in wijk en dorp en dragen bij aan de leefbaarheid van de gemeente Ede. Daarom zetten we ons in voor bereikbare en toekomstbestendige scholen, waarbij het uitgangspunt is dat de schoolgebouwen voldoen aan de eisen om kwalitatief goed onderwijs te kunnen geven.

 Passend onderwijs dichtbij. Passend onderwijs bieden we het liefst dicht bij huis. Als dat niet kan, is de gemeente verantwoordelijk voor het regelen van goed vervoer naar een passende school voor speciaal onderwijs. Dat doen we bij voorkeur via vrijwilligers of lokale vervoerders en met zo kort mogelijke ritten.

 Leerling centraal. We zetten de leerling centraal en combineren budgetten vanuit de Jeugdwet en Passend Onderwijs. Zo zorgen we voor een passende plek voor ieder kind en voorkomen we voortijdig schoolverlaten.

 Sterke samenwerking voor jeugd. We werken nauw samen met scholen en bieden goede preventieve jeugdzorg op school, waarbij de betrokken organisaties goed samenwerken. Denk hierbij aan de inzet van schoolmaatschappelijk werk en jongerenwerkers.

 Groene en veilige schoolpleinen. We stimuleren aantrekkelijke en groene schoolpleinen waar kinderen kunnen spelen, ontdekken en leren.

 Kansengelijkheid. De gemeente dient de kansengelijkheid te verbeteren en speelt een duidelijke rol in het onderwijsachterstandenbeleid. Onderwijs is nu eenmaal een van de belangrijkste pijlers van onze maatschappij en dient aan te sluiten bij wat de maatschappij vraagt en nodig heeft.

Ruimtelijke Ordening

Visie

Voor BBB Ede is het belangrijk om slim om te gaan met de beschikbare ruimte. Dat betekent dat we logisch nadenken over welke voorzieningen we op welke plaats willen. We richten de ruimte slim en duurzaam in, met oog voor mensen, natuur en toekomst. Zo bouwen we een Ede waar iedereen mee kan doen.

 Ruimte slim gebruiken. We gaan efficiënt en effectief om met de beschikbare ruimte die we hebben en stemmen de indeling in de ruimte af op wat mensen nodig hebben. Maatwerk is het devies.

 Groennorm. We willen, bij nieuwbouwprojecten, zoveel als mogelijk de groennorm 3-30-300 bereiken. Ofwel:

3 : iedereen moet vanuit zijn woning minimaal 3 bomen kunnen zien.

30 : een minimale boom kroonbedekking welke zorgt voor schaduw in buurten van 30%

300 : iedereen zou op 300 meter wandelafstand van zijn woning een groene verblijfsplek of park moeten hebben.

 Verkeersveiligheid heeft prioriteit. BBB maakt van verkeersveiligheid een prioriteit, vooral voor kinderen, ouderen en fietsers. We nemen signalen van inwoners, bedrijven en instellingen serieus en zorgen voor veilige oversteekplaatsen, goede fietspaden en maatregelen die het verkeer vertragen waar dat nodig is. Zo maken we onze straten veiliger voor iedereen.

 Fietsveiligheid. Een goed voorbeeld van een veilige inrichting is de Rietkampen. Dat kunnen we niet zeggen van het gloednieuwe Picobellopad. Door de ongebruikelijke kruispunten en rotondes raken automobilisten in de war, terwijl de fietsers zich veilig voelen en ook zo gedragen. Dit heeft al tot heel wat aanrijdingen geleid. BBB wil kijken welke aanpassingen mogelijk zijn om de verkeersveiligheid op dit traject te verbeteren.

 Veiligheid in het buitengebied. In de buitengebieden hebben te veel bewoners last van hardrijdend verkeer. Dit leidt tot uiterst gevaarlijke situaties en met regelmaat tot aanrijdingen tussen auto's en fietsers. We nemen deze overlast uiterst serieus en willen de verkeersveiligheid in het buitengebied verbeteren.

 Binnen en Buiten Beter Beschermd: Veiligheid voor vrouwen en ouderen. BBB Ede wil zich actief inzetten voor kwetsbare groepen. Helaas zijn vrouwen en ouderen in onze huidige maatschappij niet vanzelfsprekend veilig. Dat moet anders. Uiteraard zijn we voor aanpassingen van de buitenruimte waar deze door vrouwen als onveilig wordt ervaren: bijvoorbeeld meer straatverlichting en duidelijke regels in het uitgaansleven. Een meldpunt waar vrouwen kunnen melden op welke plekken zij zich niet veilig voelen is hierbij noodzakelijk. Maar dat is niet genoeg. Ook achter de deur moeten vrouwen en ouderen zich veilig voelen.

Economie en Ondernemen, Platteland en Water

Visie

BBB Ede staat voor een sterke lokale economie waarin ondernemers de ruimte krijgen om te ondernemen en bij te dragen aan werkgelegenheid, leefbaarheid en voedselvoorziening. De gemeente moet hen ondersteunen met minder regels, meer vertrouwen en ruimte voor groei en innovatie. Zo houden we Ede vitaal.

Lokale economie en ondernemerschap

- **BBB steunt lokale ondernemers.** Lokaal ondernemen verbindt en is duurzaam. We zijn trots op onze bedrijven! BBB Ede wil een aantrekkelijk vestigingsklimaat behouden en versterken door alle lokale ondernemers en bedrijven kans en ondersteuning te geven om in de gemeente te ondernemen. Lokale mkb-bedrijven, zzp'ers, agrarische bedrijven en grote bedrijven verdienen hierin dezelfde kansen en ondersteuning
- **Lokaal inkopen.** De gemeentelijke organisatie koopt producten en diensten bij voorkeur lokaal in en maakt daarbij indien nodig gebruik van een roulatiesysteem, zodat meer ondernemers aan bod komen.
- **Stimuleren samenwerking ondernemers.** Ondernemersverenigingen en BIZzen (bedrijven-investeringszones) dragen bij aan een attractief en veilig winkelgebied en worden bijgestaan met raad en daad. Samenwerking tussen ondernemers in een gemeente is cruciaal voor een bloeiend lokaal economisch klimaat. Het verhoogt de economische groei, creëert meer werkgelegenheid en versterkt de regionale samenhang. BBB Ede steunt ondernemersverenigingen om samenwerking, kennisdeling en gezamenlijke groei te stimuleren

Vestigingsklimaat en bedrijvigheid

- **Lokaal vestigen is aantrekkelijk.** BBB wil een aantrekkelijk vestigingsklimaat behouden en versterken door bijvoorbeeld initiatieven om de winkelstraat bruisend te houden, BIZ op te plussen, locaties beschikbaar te stellen voor bedrijven(terreinen) en deze bereikbaar te houden.
- **Wonen, natuur en bedrijvigheid op elkaar afstemmen.** In overleg met elkaar bekijken we waar welke functies het beste kunnen plaatsvinden. En hoe we iets meer verdraagzaam kunnen zijn tegenover elkaar. Indien bedrijven verplaatst willen worden naar een passender locatie, worden zij ondersteund. Het op elkaar afstemmen van wonen, natuur, bedrijvigheid en de agrarische sector is een complexe puzzel, maar essentieel voor een duurzame leefomgeving. BBB Ede is ervan overtuigd dat dit, met juist beleid en erkenning van het belang van ondernemers en de agrarische sector, tot een goed resultaat kan leiden.

Regeldruk en balans

- **BBB voorkomt onnodige lokale regels.** Ondernemers en inwoners mogen niet vastlopen op lokale regels die weinig opleveren voor mens of milieu.
- **Ruimte voor feest en traditie.** We beschermen de ruimte voor recreatie, evenementen en tradities. Daarbij willen we dat vergunningen voor bijvoorbeeld dorpsfeesten, markten of culturele evenementen niet onnodig ingewikkeld of streng zijn. Wat altijd mocht, moet niet zomaar ineens verboden worden.

Een leefbaar platteland is topprioriteit

- **Leefbaar buitengebied.** We zetten ons actief in om het buitengebied leefbaar, goed onderhouden en vitaal te houden, met voldoende voorzieningen, woningaanbod en bereikbaarheid met respect voor de authentieke omgeving. De boer is als ondernemer drager van het buitengebied.
- **Natuurlijk beheer van bermen en groenstroken.** We willen dat Ede alleen maait waar dit nodig is voor veiligheid of agrarisch gebruik en kiest verder voor ecologisch beheer.

Waterkwaliteit en toezicht

- **Aanpak watervervuiling bij de bron.** We verbeteren riooloverstorten om vervuiling bij regen te voorkomen. Ook andere bronnen van watervervuiling worden gericht aangepakt.

Klimaat en Duurzaamheid

Visie

BBB Ede kiest voor realistische duurzaamheid. Wie rood staat, kan niet groen doen. Duurzaamheid moet praktisch, haalbaar en betaalbaar zijn én gedragen worden door inwoners en bedrijven. Wij geloven in lokale oplossingen die werken voor mens, natuur én economie. Geen dwang of dure, onhaalbare plannen, maar doen wat werkt. De gemeente heeft hierin een belangrijke rol als ondersteuner en aanjager. We bouwen samen aan een leefbaar en toekomstbestendig Ede, waarin iedereen kan meedoen.

- **Echte duurzaamheid.** Echte duurzaamheid moet bijdragen aan het welbevinden van onze inwoners en bedrijven. Leefbaarheid, keuzevrijheid en zeggenschap van inwoners staan centraal. Denk hierbij aan lokale initiatieven, zoals een buurtcoöperatie met gezamenlijke investeringen in duurzame warmte- en koudeprojecten, zonnepanelen op daken of buurtbatterijen.
- **Geen onrealistische doelen.** BBB steunt verduurzaming, maar verzet zich tegen plannen die te veel kosten of weinig effect hebben. Wie rood staat, kan niet groen doen. BBB Ede wil geen extra lokale koppen op nationaal beleid.
- **Biomassacentrale Ede.** De biomassacentrale is zijn doel voorbijgeschoten. De kosten en baten wegen niet tegen elkaar op en drukken zwaar op de gemeentebegroting. Bovendien blijkt keer op keer dat de Biomassacentrale zich niet houdt aan de duurzaamheidsvereisten. Een herziening of herbestemming van deze centrale is wat BBB Ede betreft bespreekbaar.
- **Kernenergie.** BBB Ede ondersteunt de landelijke en provinciale lijn voor het investeren in kernenergie. Wij zien een mogelijkheid om te onderzoeken of de biomassacentrale kan worden omgebouwd tot een kleine kerncentrale. Uiteraard zullen wij hierbij de mening van de buurt betrekken.
- **Geen grote windmolens.** BBB Ede zal zich verzetten tegen de komst van meer grote windmolens.
- **Geen zonneparken op landbouwgrond.** BBB Ede zal zich verzetten tegen het opofferen van landbouwgrond voor de aanleg van zonneparken.

Veiligheid en Handhaving

Visie

BBB wil dat iedereen zich veilig voelt in de gemeente Ede. Veiligheid begint met gezond verstand: aanpak van echte overlast en criminaliteit, niet met symboolmaatregelen. De publieke ruimte is van ons allemaal en vraagt om respect, duidelijke regels en zichtbare handhaving.

 Streng aanpak georganiseerde criminaliteit. Daders van drugsoverlast, vandalisme, zorgfraude en andere vormen van criminaliteit moeten streng worden aangepakt. BBB pleit voor een intergemeentelijke regisseur tegen criminaliteit en ondermijning.

 Veiligheid dichtbij. Onze hulpdiensten horen dichtbij en benaderbaar te zijn. Wijkagenten en BOA's zijn bekend in de wijken en buurten. We zetten ons in voor zo veel mogelijk behoud van lokale politiebureaus of een terugkeer daarvan, al dan niet in kleinschalige vorm van lokale politiebureaus en brandweerkazernes in gemeente Ede. Wij stimuleren deelname aan de vrijwillige brandweer. Initiatieven van burgers, buurten en dorpen om (het gevoel van) veiligheid te bevorderen, moeten door de gemeente serieus worden bekeken en waar mogelijk worden ondersteund.

 Cybercriminaliteit. BBB wil dat onze gemeente zich actief voorbereidt op cyberaanvallen en inwoners beter bewust maakt van digitale veiligheid door middel van kleinschalige campagnes binnen de gemeente of in samenwerking met buurgemeenten.

 Handhaving. BBB wil dat respect voor onze hulpverleners weer op de eerste plaats komt te staan. Het alleen woordelijk vermannen van excessen zonder een harde aanpak richting de daders moet verleden tijd zijn. BBB pleit ervoor om schade die veroorzaakt wordt te verhalen op de daders, en hier ook duidelijk over te zijn. Het signaal moet sterk en stevig zijn: sociaal waar het kan, stevig wanneer het moet.

 Defensie. Ede heeft van oudsher een stevige binding met defensie. Door de huidige internationale ontwikkelingen vraagt defensie om meer ruimte. BBB Ede ziet mogelijkheden voor de terugkeer van bijvoorbeeld een legeronderdeel in Ede. Dit moet weloverwogen en met beleid gebeuren en mag niet ten koste gaan van onze sterke agrarische sector.

 Ouderen meer verenigen. Ook ouderen hebben specifiek ondersteuning nodig voor hun veiligheid. SportServiceEde biedt lessen valpreventie aan. Dat steunen wij. Maar er zijn meer veiligheidsrisico's. We willen in samenwerking met de gemeentelijke oudereninstanties bijeenkomsten organiseren waarbij ouderen met elkaar bedenken wat hen zou helpen zich veiliger te voelen tegen oplichting en mishandeling. Wij denken aan oefenen in het afpoeieren van gesprekken over bankpassen, of tegen deurverkopers. Zelfverdediging bij ongewenste handelingen, en belkringen om elkaar te ondersteunen.

Iedere dag BBBeter

 Meisjes en vrouwen sterker maken. BBB wil alle meisjes en vrouwen weerbaarder maken door zelfverdedigingscursussen, zoals Krav Maga, laagdrempelig toegankelijk te maken. In samenwerking met scholen kunnen er kennismakingslessen voor meiden gegeven worden. In buurthuizen en sportscholen willen we deze lessen tegen een gereduceerd tarief aanbieden. Dichtbij en laagdrempelig echt kunnen opkomen voor jezelf. Dit versterkt het vertrouwen in je eigen weerbaarheid. BBB Ede zal zich in de raad hard maken voor deze subsidie.

Asiel en migratie

Visie

BBB Landelijk wil de asielinstroom verminderen, maar gemeente Ede heeft hier zelf slechts beperkte invloed op. Wel is de gemeente verantwoordelijk voor goede opvang van vluchtelingen en statushouders. Wij vinden het belangrijk dat dit gebeurt met respect voor de lokale gemeenschap en in de geest van 'noaberschap': omzien naar elkaar, zonder mensen te overvragen. Daarom betreft onze gemeente inwoners actief bij de plannen en houdt zij rekening met hun reële zorgen. Om mogelijke overlast zoveel mogelijk te beperken, pleiten wij voor opvang die in verhouding staat tot het aantal inwoners van de buurt.

- **Geen voorrang bij toewijzen woning.** Statushouders krijgen geen voorrang bij de toewijzing van woningen. Wij volgen hierin de landelijke koers.
- **Passend wonen, geen verspilling.** Wij pleiten voor passende huisvesting voor statushouders, waarbij efficiënt wordt omgegaan met de beschikbare woonruimte. Eenpersoonshuishoudens horen bijvoorbeeld niet in ruime eengezinswoningen; deze moeten beschikbaar blijven voor gezinnen.
- **Geen woning voor ongedocumenteerden.** Woningzoekenden zonder officiële status worden niet gehuisvest. Illegaliteit is strafbaar; hiertegen moet worden opgetreden en gehandhaafd.
- **Arbeidsmigranten.** Veel bedrijven in Ede hebben arbeidsmigranten hard nodig en zij zorgen dan ook voor een passende verblijfsvergunning. Waar mogelijk maken we deze arbeidsmigranten onderdeel van onze gemeenschap.
- **Goede huisvesting voor arbeidsmigranten.** We zorgen voor goede huisvesting van arbeidsmigranten, bij voorkeur op het terrein of in de buurt waar zij werkzaam zijn. Hierop moet worden gecontroleerd. Waar mogelijk en nodig zorgen we voor mogelijkheden op het gebied van vrijetijdsbesteding om overlast te voorkomen.
- **Inburgering is een plicht én een kans.** BBB Ede vindt dat asielzoekers en arbeidsmigranten de plicht hebben én de mogelijkheid moeten krijgen om goed in te burgeren in de gemeente Ede. Dit geldt zowel voor taal als voor kennis van de lokale cultuur. Ook de Nederlandse identiteit, met wortels in de joods-christelijke traditie, moet steviger worden benadrukt. Gesprekken hierover met (nieuwe) inwoners moeten waar mogelijk en gewenst worden gefaciliteerd binnen het inburgeringstraject, om begrip voor en met elkaar te kweken. Het is beter om dit vooraf te doen, dan achteraf. Hierin heeft ook de samenleving een belangrijke rol.

Gemeentelijke Financiën

Visie

BBB Ede vindt het belangrijk dat we niet meer uitgeven dan er binnenkomt. We letten goed op onze gemeentelijke financiën. We realiseren ons dat onze inkomsten zijn betaald door de inwoners van onze gemeente en de burgers van Nederland. Verreweg het grootste deel van onze inkomsten komt uit het gemeentefonds. Wij zetten ons, samen met onze landelijke fractie, actief in om te zorgen dat de landelijke bijdrage aan onze gemeente voldoende hoog blijft. Dat hebben we gedaan en dat blijven we ook doen want we willen onze gemeente niet kapot bezuinigen. De gemeentelijke uitgaven moeten effectief en efficiënt zijn. Dit betekent dat we letten op zowel de kosten als de maatschappelijke opbrengsten. Samen kunnen we ervoor zorgen dat lokale voorzieningen in stand blijven.

- **Belastingen omhoog?** Lokale belastingen en lasten omhoog? Alleen als het echt niet anders kan, maar dan graag wél met een goede uitleg!
- **Eerlijk begroten, geen boekhoudtrucs.** BBB is voor realistisch begroten van zowel inkomsten als uitgaven. Dat betekent: ook lange termijnkosten, zoals onderhoud, op tijd meenemen. Reserveringen zijn reëel en dienen niet als 'spaarpotje' achter de hand.
- **Samen verantwoordelijk, samen oplossen.** Onze gemeente kan niet alle maatschappelijke vraagstukken alleen oplossen. BBB stimuleert dat ook inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties een rol spelen. Door samen op te trekken, maken we meer mogelijk - financieel en sociaal.

Bestuurscultuur en Participatie

Visie

BBB Ede staat voor een bestuurscultuur die dicht bij de inwoners staat: nuchter, open en betrouwbaar. Geen ivoren toren, maar een gemeente die luistert, uitlegt in begrijpelijke taal en handelt met gezond verstand. Wij zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. Inwoners verdienen een serieuze stem in hun eigen leefomgeving. Participatie betekent voor BBB dat inwoners actief worden gehoord en gekend voordat er een beslissing wordt genomen.

 BBB gelooft in het betrekken van inwoners. Mensen weten vaak zelf het beste wat goed is voor hun buurt. Daarom betrekken we inwoners vanaf het begin van het proces, niet pas als alles al is besloten. Denk bijvoorbeeld aan onderwerpen als wonen, verkeer, groeninrichting, veiligheid, voorzieningen, sociale activiteiten en duurzaamheid. We willen dorps- en wijkraden met echte invloed, als volwaardige gesprekspartners.

 We zijn bereikbaar. Onze kandidaten, raadsleden en bestuurders zijn goed bereikbaar voor inwoners van onze gemeente. Wij juichen een periodiek spreekuur toe. We starten vanaf dag 1 dat we in de gemeenteraad zitten een spreekuur voorafgaand aan elke gemeenteraadsvergadering. Ook willen we dicht bij onze gemeentegenoten staan en staan dus altijd open voor een BBBakkie koffie. Daarnaast is een mail zenden naar ede@boerbürgerbeweging.nl ook mogelijk

 Ambtenaren midden in de maatschappij. BBB vindt dat ambtenaren minimaal drie maatschappelijke stages per jaar moeten afleggen in de gemeente. Zo blijven ze dicht bij de inwoners, begrijpen ze de dagelijkse praktijk beter en kunnen ze de gemeentelijke dienstverlening verbeteren.

 Heldere communicatie voor iedereen. De gemeente moet begrijpelijk en toegankelijk communiceren, zodat iedere inwoner die dat wil, informatie kan begrijpen en mee kan doen.

 Minder regels, meer eenvoud. BBB streeft naar minder overbodige regels en ingewikkelde processen, zodat het voor inwoners en bedrijven makkelijker wordt om zaken met de gemeente te regelen.

 Eigen initiatief moet mogelijk zijn. Wij geven inwoners meer ruimte om zelf aan de slag te gaan. Niet 'mag dat wel?', maar: 'hoe kunnen we helpen?'

 Digitaal met de mens centraal. BBB vindt dat digitalisering de dienstverlening moet verbeteren zonder de mens uit het oog te verliezen. Digitale mogelijkheden maken contact makkelijker en sneller, maar persoonlijke aandacht en bereikbaarheid blijven altijd essentieel. Daarbij moet de digitale dienstverlening toegankelijk zijn voor iedereen, inclusief mensen met een visuele, auditieve of andere beperking.

ELKE REGIO TELT!

BOERBURGERBEWEGING.NL